

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
ДОНЕЦКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ

ДОНЕЦКИЙ ИНСТИТУТ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

**ПРОГРАММЫ
СРЕДНЕГО ОБЩЕГО
ОБРАЗОВАНИЯ**

УКРАИНСКАЯ ЛИТЕРАТУРА

10-11 классы

Профильная программа для общеобразовательных организаций

*Информационно-технологический, технологический профиль,
художественно-эстетический профиль,
Филологический профиль (иностранная филология)*

Донецк
2015

*Рекомендовано
Министерством образования и науки
Донецкой Народной Республики
(приказ № 408 от 18.08.2015г.)*

*Утверждено на заседании
научно-методического совета
Донецкого ИППО
(протокол № 4 от 08.06.2015г.)*

Составители:

Королёва Л.В., методист отдела украинского языка и литературы Донецкого облИППО
Путрова О.М., заместитель директора Донецкого УВК «Гармония», руководитель м/о, учитель украинского языка и литературы
Ковалинская И.М., учитель украинского языка и литературы Донецкой специализированной школы I-III ст. №33
Бондаренко А.В., учитель украинского языка и литературы Донецкого многопрофильного лицея I-III ст. №5 им.Н.П.Бойко
Добровольская Т.Н., учитель украинского языка и литературы Донецкой общеобразовательной школы I-III ст. №97
Филиппенко Е.А., учитель украинского языка и литературы Донецкой специализированной школы I-III ст. №18 с углублённым изучением гуманитарных дисциплин
Муза Г.П., учитель украинского языка и литературы Донецкого многопрофильного лицея I-III ст. №5 им.Н.П.Бойко

Научно-методическая редакция:

Полякова Л.П., министр образования и науки ДНР, доктор наук по государственному управлению
Чернышев А.И., ректор Донецкого ИППО, кандидат педагогических наук

Рецензенты:

Кудрейко И.А., и.о. заведующего кафедрой украинской филологии и прикладной лингвистики ДонНУ, кандидат филологических наук
Белоконь С.А., доцент кафедры украинской филологии и прикладной лингвистики ДонНУ, кандидат филологических наук
Звягинцева И.М., директор Донецкой специализированной школы I-III ст. №18 с углублённым изучением гуманитарных дисциплин
Иноземцева О.Л., учитель украинского языка и литературы Зугрэской школы №9 Харьковского городского совета

Ответственные за выпуск:

Симонова И.В., заместитель министра образования и науки ДНР
Зарицкая В.Г., проректор Донецкого ИППО, кандидат филологических наук

Технический редактор, корректор:

Шевченко И.В., методист центра издательской деятельности Донецкого ИППО

Украинская литература : 10-11 кл. : профильная программа для общеобразоват. организаций / сост. Королёва Л.В., Путрова О.М., Ковалинская И.М., Бондаренко А.В., Добровольская Т.Н., Филиппенко Е.А., Муза Г.П. ; ДИППО. – Донецк: Истоки, 2015. – 30 с.

СОДЕРЖАНИЕ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
10 клас.....	6
11 клас.....	16
НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	27
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	28

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська література як навчальний предмет є обов'язковим у загальноосвітніх організаціях Донецької Народної Республіки. Програма з української літератури для загальноосвітніх організацій ДНР відповідає Державному освітньому стандарту середньої загальної освіти на 2015-2017рр., затвердженому наказом Міністерства освіти і науки Донецької Народної Республіки № 315 від 17.07.2015р., та Базисному навчальному плану загальноосвітніх організацій Донецької Народної Республіки на 2015-2016 навчальний рік, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки Донецької Народної Республіки № 314 від 16.07.2015р.

Предмет «Українська література» в 11-річній загальноосвітній школі відіграє важливу роль, оскільки він засобами мистецтва слова допомагає формувати, збагачувати внутрішній світ дитини, позитивно впливати на формування її самосвідомості, спрямовувати морально-етичний потенціал, розвивати інтелектуальні, творчі здібності, естетичні смаки.

Метою шкільного вивчення української літератури є:

- підвищення загальної освіченості учнів, досягнення належного рівня сформованості вміння прилучатися через художню літературу до фундаментальних цінностей, культури, розширення культурно-пізнавальних інтересів школярів;
- сприяння всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі;
- формування і утвердження гуманістичного світогляду особистості, загальнолюдських цінностей.

Ця мета реалізується через такі конкретні завдання вивчення української літератури в школі:

1. Зацікавлення учнів художнім твором як явищем мистецтва слова, специфічним «інструментом» пізнання світу і себе в ньому.
2. Підняття загальної освіченості учнів, ознайомлення з найвизначнішими і найпоказовішими взірцями української народної творчості та художньої літератури.
3. Формування читацької культури учнів, розвиток естетичного смаку, вміння розрізняти явища справжньої класичної та «масової» культури.
4. Створення стійкого інтересу до української літератури як вагомого духовного спадку народу, повноцінного оригінального мистецтва.
5. Формування гуманістичного світогляду, духовно багаті особистості, з високими загальнолюдськими морально-етичними орієнтирами
6. Вивчення української літератури у світовому культурологічному контекстах, у міжпредметних зв'язках.
7. Розвиток творчих і комунікативних здібностей учнів, їхнього самостійного і критичного мислення, культури полеміки, вміння аргументовано доводити власну думку.
8. Вироблення вміння компетентно і цілеспрямовано орієнтуватися в інформаційному і комунікативному сучасному просторі, застосовувати здобуті на уроках літератури знання, практичні навички у житті.
9. Розвиток навичок самоосвіти, бажання і спроможності вчитися протягом життя.

Вивчення в загальноосвітній школі української літератури забезпечує реалізацію ключових компетентностей, які сприяють розвитку особистості та її повноцінній самореалізації в сучасному житті, у таких напрямках:

- соціальні компетентності (активна участь у суспільному житті; здатність знайти, зберегти і розвинути себе як особистість; розвиток комунікативних якостей; здатність розв'язувати проблеми; формування світоглядних і загальнолюдських ціннісних орієнтирів);
- мотиваційні компетентності (розвиток творчих здібностей, здатності до навчання, самостійності мислення);

- функціональні компетентності: естетичні, культурологічні, мовні, комунікативні (вміння оперувати набутими знаннями, сформованими навичками, використовувати їх у практичному житті).

Літературний курс академічного рівня у 10–11 класах є системно-історичним, а не історико-літературним. У сучасній загальноосвітній школі вивчається не історія літератури, а українська література, що дає більшу можливість активізувати морально-етичні аналогії, суспільно-ціннісні орієнтири через естетико-літературознавчі категорії, поняття.

Для учня пропонуються теми у формі стислих літературних портретів письменників із виділенням для текстуального вивчення одного чи кількох творів, які посідають важливе місце у їхній творчості та літературному процесі і розглядаються у зв'язку з розвитком світової літератури та в мистецькому контексті.

Українська література як шкільний предмет водночас виконує кілька рівноцінних функцій, серед яких виділяються: естетична, пізнавальна, виховна. Це означає, що кожен запропонований твір не лише відображає певну історично-художню дійсність, а й засобами мистецтва слова виховує читача. Тому особливий акцент робиться на тих художніх творах, що сприяють зародженню у свідомості молодшої людини якостей, які є носіями позитивної, життєствердної енергії. Адже в умовах сьогодення актуалізуються пріоритет людини-гуманіста, оптимістичні суспільні настрої, духовне здоров'я особистості, ці твори повинні приносити естетичне задоволення і давати моральне опертя (оптимізм, життєствердність, намагання долати труднощі, воля до перемоги, досягнення мети у житті).

Українська література для 10–11 кл. розглядається у хронологічній послідовності.. Кожен клас старшої школи закінчується уроками «Література рідного краю».

У програмі подано стислі огляди літературного процесу в різні періоди розвитку української літератури. Але на них найчастіше не виділяється спеціальних годин, вони служать ніби преамбулою до вивчення творчості письменників, тому вчитель на свій розсуд може обирати з них найголовніше.

Крім того, у всіх класах до кожного розділу програми подано основні теоретичні поняття, які повинні засвоїти учні, вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, назви творів для заучування напам'ять. Виділено орієнтовну кількість годин для розвитку мовлення, а також на позакласне читання. Наприкінці програм для кожного класу подано списки літератури для додаткового (самостійного) читання учнями.

Під час навчально-виховного процесу програмою передбачено таку його організацію, у процесі якої вчитель дає необхідні опорні знання, висловлює власні судження, заохочує до глибшого пізнання, зацікавлює учнів вивченням теми. Але не вимагає прийняття єдиної думки, не диктує своє прочитання тексту, він лише спонукає до певних оціночних висновків, а учень вчиться їх робити самостійно, так само, як і самостійно мислити, оцінювати, порівнювати, проводити аналогії з сучасним життям, власним досвідом тощо. Загалом така демократична побудова програми спрямована на постійну творчу співпрацю, діалог учителя та учня з художнім текстом, дає широкий простір для самостійного сприйняття і осмислення літератури як явища мистецтва.

10 КЛАС

(35 год., 1 год. на тиждень)

Текстуальне вивчення – 31 год.

Література рідного краю – 2 год.

Позакласне читання – 2 год.

<i>Кіл-ть годин</i>	<i>Зміст</i>	<i>Вимоги до рівня навчальних досягнень учнів</i>	<i>Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки</i>
1	<p style="text-align: center;">Вступ</p> <p>Українська література др. пол. XIX ст. в контексті розвитку суспільства певного часу. Зв'язок художнього мислення митця з провідними тенденціями доби. Українська література у світовому контексті, її особливість на загальноєвропейському тлі. ТЛ: поняття національного і вселюдського, літературний процес.</p>	<p>Вміти пояснити зв'язок літератури як мистецтва слова з провідними тенденціями свого часу. Вміти користуватися довідковими відомостями, словниками.</p> <p><i>Усвідомлення суспільного призначення літератури.</i></p>	<p>Важливі історичні події другої половини XIX ст. (світова історія).</p>
3	<p style="text-align: center;">ЛІТЕРАТУРА 70-90-х років XIX ст.</p> <p>Складні суспільно-політичні умови розвитку. Розвиток реалізму, натуралізму, пізній романтизм. Розвиток поезії, прози, драматургії.</p> <p style="text-align: center;">Іван Нечуй-Левицький “Кайдашева сім'я”</p> <p>Життя митця і його творчість як новий імпульс української літератури (“Колосальне всеобіймаюче око України” (І.Франко). Її загальна характеристика. “Кайдашева сім'я” – соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей. Колоритні людські характери в повісті. Українська ментальність, гуманістичні традиції народного побуту й моралі. Утвердження цінностей етики засобами комічного.</p>	<p>Вміти схарактеризувати в загальних рисах суспільно-політичні умови розвитку літератури цього періоду. Вміти розповісти про письменника, назвати основні його твори. Прокоментувати оцінку І. Франком творчого спадку І. Нечуя-Левицького. Вміти визначити жанр твору, прокоментувати основну проблему, схарактеризувати образи-персонажі, засоби їхнього зображення. Вміти порівнювати образи дійових осіб, пояснювати авторську позицію. Вміти виокремлювати засоби комічного у творі, пояснювати їхню роль. Вміти висловлювати власну думку про українську ментальність, народну мораль і етику.</p>	<p>Е. Золя, Г. Флобер, І. Тургенєв, Ф. Достоєвський, драматургія Ж.-Б.Мольєра, В.Шекспіра, Ф.Шіллера (зарубіжна література).</p> <p>Ф.Різниченко, “Вид на гору Спаса у Стеблеві”. А.Куїнджі, “Українська ніч” – улюблена картина І.Нечуя-Левицького (образотворче мистецтво).</p> <p>Л. ван Бетховен,</p>

	ТЛ: соціально-побутова повість, повість-хроніка, поглиблення поняття про реалізм. Засоби змалювання комічного.	<i>Усвідомлення основних рис української ментальності, його значення для самопізнання й успішної адаптації в сучасному суспільстві.</i>	“Appassionata” – улюблена мелодія письменника (музичне мистецтво).
2	<p>Панас Мирний (П.Рудченко) “Хіба ревуть воли, як ясла повні?” Життєвий і творчий шлях. Загальна характеристика творчості. Перший соціально-психологічний роман в українській літературі, свідчення великих можливостей у художньому дослідженні дійсності. Співавторство з І.Біликом. Широта представлення народного життя. Еволюція Ничипора Вариниченка: від правдошукацтва до розбійництва. Типове й екстремальне у долі героя. Жіночі образи, утвердження народних поглядів на духовне здоров'я людини.</p> <p>ТЛ: соціально-психологічний роман.</p>	<p>Знати про життя прозаїка, його основні твори. Вміти переказати історію написання роману. Знати і вміти коментувати сюжет роману. Вміти схарактеризувати образи-персонажі, зокрема Чіпку, простежувати еволюцію його поведінки, вміти пояснювати її психологічними чинниками. Пояснювати роль жіночих образів у творі, вміти розкрити їх. Вміти порівнювати роман із “Кайдашевою сім'єю” І.Нечуя-Левицького, шукати спільне і відмінне у художній манері прозаїків. Вміти аргументовано висловлювати власну думку про життєвий вибір Чіпки, коментувати власне розуміння понять честі, справедливості, людської гідності й можливі способи їхнього утвердження. Виконання творчої роботи на дискусійну тему. <i>Вміння переконливо і толерантно висловлювати власні судження. Усвідомлення значення для становлення і утвердження людини правильності життєвого вибору.</i></p>	<p>“Кайдашева сім'я” І.Нечуя-Левицького, “Повія” Панаса Мирного, “Воскресіння” Л.Толстого.</p>
1	<p>Українська драматургія і театр 70–90-х рр. ХІХ ст. Від аматорських гуртків до професійного «театру корифеїв», що став «школою життя» (І.Франко). Перші театральні трупи М.Кропивницького та М.Старицького (1882–1883), їхні провідні актори. Родина Тобілевичів та український театр. Тісний зв'язок театру з музикою. Розвиток драматургії: соціально-побутові та історичні драми й комедії М.Старицького («Богдан Хмельницький», «За двома зайцями»), М.Кропивницького («Глитай, або ж Павук», «Дай</p>	<p>Уміти розповісти, як і коли виникає «театр корифеїв», хто входив до його складу, про його популярність.</p> <p>Наводити конкретні приклади зв'язку українського театру з музикою.</p> <p>Назвати авторів та основні драматичні твори, написані для професійного українського театру.</p> <p><i>Прищеплення любові до театру, розвиток уміння</i></p>	<p>Хорова композиція «Вечорниці» П.Ніщинського, опери С.Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм», М.Лисенка «Тарас Бульба» (музичне мистецтво).</p>

	серцеві волю, заведе в неволю»), Панаса Мирного («Лимерівна»). Роль І.Франка у становленні професійного театру. Популярність «театру корифеїв» в Україні та за її межами. Перша народна артистка України Марія Заньковецька. ТЛ: «театр корифеїв».	<i>цінувати красу і художню досконалість мистецтва.</i> <i>Виховувати почуття гордості за «театр корифеїв», що зіграв важливу роль у формуванні національної самосвідомості народу.</i>	
2	Іван Карпенко-Карий (І. Тобілевич) “Мартин Боруля” Життєвий і творчий шлях. Багатогранність діяльності. Жанрова різноманітність творів: трагікомедії (“Сто тисяч”, “Мартин Боруля”), сатирична комедія (“Хазяїн”), соціально-психологічна драма (“Безталанна”), історична трагедія (“Сава Чалий”). І.Карпенко-Карий і “театр корифеїв”. Драматургічне новаторство письменника. Комедія «Мартин Боруля», її сценічна історія. Дворянство як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) становою приналежністю. Психологічна переконливість розкриття образу Мартина Борулі. Значення творчості І.Карпенка-Карого. ТЛ: поглиблення поняття про жанри драматичного твору.	Знати основні віхи життєвого і творчого шляху драматурга, про “театр корифеїв”. Розуміти причини просвітницьких ідейних пріоритетів світогляду письменника. Вміти визначити жанр драматичного твору. Знати зміст п’єси “Мартин Боруля”, вміти розповісти про історичну основу твору. Вміти характеризувати головного героя, розуміти причини його особистої драми. Інші персонажі п’єси. Визначити головний конфлікт твору. Вміти розкрити значення творчості І.Тобілевича для розвитку української драматургії. <i>Виховання любові до театру. Усвідомлення, що життєва позиція кожного творить стан усього суспільства..</i> <i>Усвідомлення негативних наслідків компромісних рішень (компроміс переконань – шлях до зради).</i>	«Міщанин-шляхтич» Ж.-Б. Мольєра і п’єси І.Карпенка-Карого.
6	Іван Франко «Сікстинська мадонна», “Ой ти, дівчино, з горіха зерня”, “Чого являєшся мені...”, «Легенда про вічне життя», “Мойсей”, “Украдене щастя” Письменник, учений, громадський діяч. Багатогранність діяльності в українській культурі, її вплив на культурний і політичний розвиток України. Основні книги і праці. Франко-перекладач. Значення творчості для розвитку української літератури, у пробудженні національної самосвідомості. Творчість	Знати біографію митця, вміти окреслити основні сфери його багатогранної діяльності. Називати основні книги і праці. Сформувати власне ставлення до таких особистостей, як І.Франко. <i>На прикладі життєдіяльності І.Франка формування ціннісного переконання: можливість силою високого духа сягнути від селянської хати до світових вершин інтелекту.</i> Вміти пояснювати багатозначність понять “вершини” і “низини” у назві збірки. Називати	Переклади творів давньогрецьких поетів, Дж.Мільтона, Байрона, Гете, Гейне, Гюго, Міцкевича та ін. Музика М.Лисенка, С.Людкевича, Б.Лятошинського, А.Кос-Анатольського та ін. до

<p>І.Франка у музиці. Франко і світова література. Лірика збірки “З вершин і низин”. Загальне уявлення про композицію збірки. Творчість великих майстрів Відродження; символ вічної жіночності, материнства, краси; суперечки про роль краси і користі (“Сікстинська мадонна”).</p> <p>Поетична збірка “Зів’яле листя” : “Ой ти, дівчино, з горіха зерня”, “Чого являєшся мені...”. Місце любовної теми у творчості І.Франка. Життєві імпульси появи творів (автобіографічність). Широка емоційна гама почуттів ліричного героя, утвердження невмирущості людських почуттів, ідеалу кохання. віра в майбутнє .</p> <p>Поема “Мойсей” – одна з вершин творчості І.Франка. Проблематика твору: вождь і народ, пробудження історичної пам’яті. Ідейний зміст прологу до поеми. Філософська і громадянська поезія. Змістовий зв’язок “Легенди про вічне життя” із поезією “Зів’ялого листя”. Драматизм людських стосунків, роздуми про доцільність безсмертя людини, взаємне кохання як критерій щастя, неможливість його досягнення «Украдене щастя» - драма людських стосунків. Народнопісенна основа твору. Змалювання трагедії особистого життя головних персонажів.</p> <p>ТЛ: філософська поезія, віршові розміри (повторення), терцини, гімн, сонет, драма. Роль І.Франка у розвитку драматургії і театру. («Украдене щастя»).</p> <p>Значення творчості І.Франка, її актуальність.</p> <p>ТЛ: поняття про модернізм.</p>	<p>твори (цикли) з неї, ідеї яких видаються актуальними сьогодні.</p> <p><i>Усвідомлення облагороджуючого впливу мистецтва на людину. Формування віри в людство (притаманна І.Франкові).</i></p> <p><i>Утвердження переконання здійснення поступу не шляхом насилля, а розвитком духовності.</i></p> <p>Вміти аналізувати поезії, визначити літературні і фольклорні начала, пояснити образи-символи. Вивчити напам’ять: 2 поезії (на вибір).</p> <p><i>Усвідомлення того, що любов – найвеличніше із людських почуттів, яке необхідно берегти.</i></p> <p>Вивчити напам’ять: 2 поезії (на вибір).</p> <p>Вміти з’ясувати основну сюжетну лінію твору, визначити найнапруженіші фрагменти. Пояснити біблійну основу сюжету, його актуальність. Розкрити алегоричність образу Мойсея, передати зміст його сумнівів, роздумів і сформулювати резюме цих роздумів. Висловлювати власні міркування про майбутнє свого народу.</p> <p>Вміти пояснити використання біблійних мотивів і образів, умовність художнього світу легенд і притч. Сформулювати провідну думку “Легенди...” Характеризувати вірш</p> <p><i>Осмислення поняття народу як повноправного суб’єкта історії, безмежність перспективи поступу.</i></p> <p>Вміти визначити основний морально-етичний пафос драми та висловити власну оцінку твору. Мати загальне уявлення про драматургію І.Франка.</p> <p><i>Усвідомлення перемоги добра над злом, “великодушності над невдячністю”.</i></p> <p>Назвати коло тих художніх, філософських,</p>	<p>творів І.Франка (музичне мистецтво).</p> <p>І. Труш, «Іван Франко», А. Базилевич, ілюстрації до творів І. Франка (образотворче мистецтво).</p> <p>Цикли любовної лірики в Овідія, Катулла, Данте, Ф. Петрарки, А. Міцкевича (зарубіжна література).</p> <p>Скульптура Мікеланджело “Мойсей” як поштовх до написання поеми.</p> <p>Опери «Мойсей» та «Назон» А. Тенберга, «Мойсей» (за І. Франком) М. Скорика. Повість «Авірон» Г. Хоткевича. Фільм «І. Франко» М. Лебедєва.</p>
--	--	--

		історико-політичних проблем, актуальних і сьогодні, до яких долучився видатний письменник. Виконання творчої роботи про життєве покликання людини. <i>Шанобливе ставлення до творчості І.Франка . Усвідомлення внеску І.Франка у світову культуру, поступ.</i>	
1	Борис Грінченко “Каторжна” (огляд) Життя і різножанрова творчість. Багатогранність діяльності. Укладач 4-томного словника української мови. Тематика поетичних творів. Грінченко-перекладач. І.Франко про Б.Грінченка: “робітника без відпочину” на культурно-освітній ниві. Майстер малої прози. Оповідання “Каторжна”. Утвердження прагнення людини до любові, добра. Психологізм твору. Дилогія про життя пореформеного села («Серед темної ночі», «Під тихими вербами»).	Знати і вміти розповісти про велику подвижницьку діяльність Б.Грінченка, тематику його ліричних та епічних творів. Розглядати зміст оповідання “Каторжна”. Вміти визначити його основну думку, пояснити причини душевних страждань Докії. Вміти розкрити чинники формування її характеру. Пояснити причини неординарного вчинку головної героїні під час пожежі. Висловлювати власні міркування про діяльність Б.Грінченка. <i>Усвідомлення важливої ролі наполегливості і працелюбності як вирішальних факторів на шляху до поставленої мети. Усвідомлення неприйняття зла, жорстокості, помсти у стосунках людей, переваги співчуття, доброзичливості, уваги до ближнього як необхідних моментів гарного спілкування.</i>	Переклад Б.Грінченком творів Ф.Шіллера, Г.Гауптмана, М.Метерлінка, Г.Ібсена, Й.Гете, Г.Гейне, В.Гюго, Д.Дефо, О.Пушкіна та ін.
	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 10-х років ХХ ст. Домінуючі особистісні чинники у світогляді людини на рубежі віків. Посилення зв'язку з культурою Європи . Основні риси українського модернізму (О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник, Леся Українка, М. Вороний, В. Винниченко). Альманах «З-над хмар і з долин», угруповання «Молода муза» – зв'язок зі світовою літературою, «нова школа» у прозі,	Мати загальне уявлення про модерністські тенденції в українській літературі 10-х років ХХ ст. Вчитися знаходити необхідну інформацію в довідкових виданнях і користуватися нею.	Зарубіжна література початку ХХ ст.

	«нова» драма на рубежі століть.		
3	<p>Михайло Коцюбинський “Intermezzo”, “Тіні забутих предків”</p> <p>Життя і творчість, гуманізм світогляду. Жанр новели у творчості М.Коцюбинського. Еволюція художньої свідомості: від просвітницьких орієнтацій і реалізму до модернізму. Значення стильового новаторства М.Коцюбинського для української літератури. Психологічна новела “Intermezzo” з жанровими ознаками “поезії у прозі”. Автобіографічна основа. Проблеми душевної рівноваги, повноцінного життя, специфіки творчого процесу. Психологічно переконливе розкриття внутрішнього стану людини. Символічні образи, ускладнена метафора. Поетика імпресіонізму.</p> <p>Повість “Тіні забутих предків”.</p> <p>Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю. Світ людини у зв’язку зі світом природи. Фольклорне тло твору. Образи й символи твору. Образи Івана та Марічки як втілення романтичної ідеї незнищенності кохання.</p> <p>ТЛ: новела, імпресіонізм.</p>	<p>Знати основні події життєвого і творчого шляху письменника.</p> <p>Вміти розпізнавати і характеризувати новелістичний твір. Мати уявлення про імпресіонізм у літературі та образотворчому мистецтві.</p> <p>Визначити проблематику “Intermezzo”, пояснити глибокий психологізм новели, особливості її композиції. Аналізувати імпресіоністичну поетику: роль пейзажу, звукових образів, світлотіні. Знайти і пояснити символічні образи, ускладнені метафори. Розкрити образотворчі засоби: внутрішній монолог, прийом контрасту.</p> <p>Знати зміст повісті “Тіні забутих предків”. Вміти пояснювати образи і символи твору, аналізувати образи Марічки та Івана, розкрити пантеїзм світобачення героїв, виражений через побут, звичаї, обряди, почуття, мораль. Вміти показати протиставлення реалій життя внутрішньому світові душевно багатих натур. Пояснити роль образу природи у творі. Схарактеризувати мовний колорит повісті.</p> <p><i>Усвідомлення гуманізму як основи світоглядних переконань розвиненої особистості, оптимізму і життєствердження як важливих духовних цінностей буття людини. Усвідомлення краси природи, її благодійного впливу на людину. Співчуття, співпереживання як важливі риси гуманістичних поглядів людини. Усвідомлювати красу глибокого почуття і деспотизм антигуманних звичаїв. Краса природи мальовничого гуцульського краю. Краса і поезія глибокого почуття кохання.</i></p>	<p>Європейський літературний імпресіонізм (К.Гамсун, А.Чехов). Малярство художників-імпресіоністів П. Сезанна, К.Моне, К.Піссаро, О.Ренуара. Український імпресіонізм (М.Бурчак, “Овини”) (образотворче мистецтво).</p> <p>“Ромео і Джульєтта” В.Шекспіра.</p> <p>“Intermezzo” М. Скорика (музика).</p>

2	<p style="text-align: center;">Ольга Кобилянська “Земля”</p> <p>Життя і творчість. Формування світогляду письменниці (вплив європейської культури, феміністичного руху). Її проза – модель раннього українського модернізму. Жанрові особливості, провідні теми та ідеї. Краса вільної душі, аристократизм духу як провідні мотиви. “Земля” – психологічне трактування вічних проблем: людини і землі, злочину та кари. Модерністська проблема сакрально-містичного зв’язку людини із землею. Розкриття споконвічного прагнення селянина бути господарем на ній. Трагічна історія родини Федорчуків – новітня інтерпретація християнського мотиву братовбивства. Михайло і Сава – протилежні психологічні типи; Марійка та Івоніка – цінності народної моралі; Сава і Рахіра – духовна деградація. Трагедія шляхетної, чутливої душі в жорстоких обставинах тогочасного сільського життя (образ Анни). Глибокий психологізм і символізм твору як новаторство О.Кобилянської. ТЛ: взаємопроникнення літературних родів.</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху О.Кобилянської. Знати сюжет повісті “Земля”. Вміти визначати основні проблеми твору, характеризувати образи-персонажі у їхньому порівнянні (Михайло, Сава, Марійка, Івоніка, Анна, Рахіра, Петро та ін.). Вміти аналізувати соціальні та біологічні фактори характеротворення, виділяти елементи детективного сюжету, пояснювати символіку твору (образ землі). Вміти пояснити композиційно-характеротворчий принцип контрасту. <i>Усвідомлення глибинної пов’язаності, шанобливого ставлення до землі, поваги до праці селянина.</i> <i>Усвідомлення неможливості для людини бути щасливою, досягнувши мети шляхом злочину.</i> <i>Осудження злочину як протиправної, ворожої для людини дії, як духовної деградації особистості.</i></p>	<p>Твори Ф.Ніцше, Ф.Шіллера, Й.-В.Гете, Г.Ібсена, Г.Гейне, К.Гамсуна, І.Тургенєва, Ф.Достоевського, М.Метерлінка.</p>
1	<p style="text-align: center;">Василь Стефаник “Камінний хрест”</p> <p>Життя і творчість. Творча співдружність В.Стефаника з Л.Мартовичем і Марком Черемшиною (“покутська трійця”). Новаторство письменника. “Камінний хрест” – психологічне розкриття теми еміграції. Історична основа твору. Сюжетно-композиційні особливості. Трагічна подія – композиційний центр новел Стефаника. Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного. Багатозначність символічних образів. Камінний хрест – уособлення</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху письменника. Вміти прокоментувати зміст новели “Камінний хрест” як модерністського твору, пояснювати сюжетно-композиційні особливості, емоційно напружений драматизм ситуації. Схарактеризувати образ головного героя Івана Дідуха. Вміти розкрити історичну основу новели, пояснити багатозначність символіки камінного хреста, горба, прізвища головного героя. <i>Виховання співчуття, співпереживання до драматичних напружених життєвих ситуацій.</i></p>	<p>Європейський експресіонізм (Ф.Кафка, М.Шагал, Г.Кайзер) (зарубіжна література). Еміграція українців за кордон наприкінці ХІХ – початку ХХ ст. (історія Вітчизни). Віршовий цикл «До</p>

	<p>долі людини. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з полем, рідною землею. Останній танець Івана Дідуха перед від'їздом з села як символ трагізму і розпачу прощання з рідним краєм. ТЛ: експресіонізм.</p>	<p><i>Усвідомлення того, що прагнення готовності допомогти є виявом громадянської позиції людини.</i></p>	<p>Бразилії» І. Франка.</p>
7	<p>Леся Українка (Лариса Косач) “Contra spem spero!”, “І все-таки до тебе думка лине...”, “To be or not to be?..”, “Стояла я і слухала весну...”, “Все- все покинуть, до тебе полинуть...”, “Уста говорять: “Він навіки згинув!..”, “Лісова пісня”</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Роль родини, культурного оточення і самоосвіти у формуванні світобачення письменниці. Збірка поезій «На крилах пісень», її висока оцінка І. Франком. Основні цикли поезій. Неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки. Символічність, романтичні образи, образотворчий прийом контрасту (“Contra spem spero!”). “Contra spem spero!” як світоглядна декларація сильної вольової особистості. Громадянська лірика (“І все-таки до тебе думка лине...”). Філософська лірика (“To be or not to be?..”). Пейзажна та інтимна лірика (“Стояла я і слухала весну...”, “Все-все покинуть, до тебе полинуть...”, “Уста говорять: “Він навіки згинув!..”). Особливості поетичного стилю Лесі Українки. Драма-феєрія “Лісова пісня”. Фольклорно-міфологічна основа сюжету. Символічність образів Мавки і дядька Лева – уособлення духовності і краси. Мати Лукаша й Килина – антиподи головній героїні Мавці. Симбіоз високої духовності і буденного прагматизму в образі Лукаша. Природа і людина у творі. Неоромантичне утвердження духовно-естетичної сутності людини, її</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху письменниці. Вміти розкрити основні теми і мотиви віршів, схарактеризувати композиційні й ритмомелодичні особливості, образи-символи, алегоричні образи. Вміти визначити основні проблеми, порушені в “Лісовій пісні”, розкрити фольклорну основу сюжету, схарактеризувати образи. Порівнювати образи Мавки й Килини. Вміти показати на прикладах з тексту духовну бідність Килини й матері Лукаша, їхню меркантильність, байдужість до краси, природи, мистецтва. Розкрити красу глибокого почуття, антигуманність меркантильності та користоловства. Висловити власні судження про життя і творчість Лесі Українки. Виконання творчої роботи на літературно-публіцистичну тему. Вивчити напам'ять: “Contra spem spero!”. <i>Виховання шани і поваги до життя-подвигу славетної поетеси.</i> <i>Усвідомлення духовної цінності неоромантичного світогляду.</i> <i>Розуміння того, що любити “слово у вірші” – могутній засіб впливу на духовність, інтелект людини. Розвиток естетичного смаку.</i> <i>Усвідомлення кохання як життєствердного почуття, творчої сили, що стимулює духовне</i></p>	<p>Поезія Г.Гейне. Типологічна спільність “Лісової пісні” із західно-європейською драмою (М.Метерлінк, Г.Гауптман). “Лісова пісня” Лесі Українки і “Тіні забутих предків” М.Коцюбинського. Музика П.Чайковського, Ф.Шопена, Т.Шумана, Л.Бетховена – улюблених композиторів Лесі Українки. Живопис І.Айвазовського, О.Мурашка, який любила Леся Українка.</p>

	<p>творчих можливостей. Конфлікт між буденним життям і високими пориваннями душі особистості, дійсністю і мрією. Почуття кохання Мавки й Лукаша як розквіт творчих сил людини. Художні особливості драми-феєрії.</p> <p>ТЛ: неоромантизм, драма-феєрія.</p>	<p><i>піднесення, збагачення, розквіт людини. Вміти бачити переваги високої духовності над буденністю.</i></p>	
2	<p>Микола Вороний “Блакитна Панна”, “Інфанта”</p> <p>Життя і творчість, багатогранна діяльність. М.Вороний – “ідеолог” модернізації української літератури. Його творчість – перша декларація ідей і форм символізму.</p> <p>Зміст і художні особливості поезії М.Вороного. Єдність краси природи і мистецтва (“Блакитна Панна”). Узагальнено-ідеалізований жіночий образ як сюжетний центр вірша. Згадка про революцію як данина естетиці доби соціальних перетворень (“Інфанта”).</p> <p>ТЛ: символізм.</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху М.Вороного.</p> <p>Вміти розпізнати символічний твір серед інших. Вміти характеризувати тематику і проблематику віршів М.Вороного, визначати їхні жанрові і ритмомелодичні особливості. Вміти вказати на художні ознаки символізму у творі. Розкрити неоромантичне звеличення краси природи у вірші “Блакитна Панна”. Передати власні почуття від вірша. Аналізувати поетику символізму у вірші “Інфанта”.</p> <p>Вивчити напам’ять: “Блакитна Панна”.</p> <p><i>Цінування краси поетичного слова, його здатності об’єднувати людей роздумами над вічними проблемами життя.</i></p>	<p>Вплив французького (Ш.Бодлер, А.Рембо, П.Верлен,) і російського (К.Бальмонт, О.Блок, В.Брюсов) символізму на творчість М.Вороного.</p>
2	<p>Олександр Олесь (О. Кандиба) “З журбою радість обнялась...”, “Чари ночі”, “По дорозі в Казку”</p> <p>Життя і творчість, світоглядні переконання. Неоромантичні, символістські тенденції у творчості (“З журбою радість обнялась...”). Прагнення гармонії людини і природи (“Чари ночі”). Музичність, звукова виразність поезій. Майстерність у відтворенні настрою і почуття.</p> <p>Символізм драматичного етюду “По дорозі в Казку”. Дорога в казку – символ духовних поривань людини до кращого життя. Проблема вождя і маси. Лідер – духовно сильна особистість. Трагічна суперечність</p>	<p>Знати основні події життєвого і творчого шляху письменника.</p> <p>Вміти визначати провідні мотиви поезій, пояснювати ритмомелодичні особливості, художні засоби (контраст, антитеза, символіка тощо). Вміти визначати поетичні жанри, проаналізувати образи. Вміти висловлювати власні судження з приводу художніх особливостей поезії митця.</p> <p>Знати зміст етюду “По дорозі в Казку”. Вміти визначити його тему, проблеми, розкрити власне розуміння образів-символів, зокрема символ дороги в Казку. Сформулювати відповідь на</p>	<p>Шевченківські мотиви, біблійно-християнська символіка в поезії О.Олеся.</p> <p>Перегуки з творчістю Дж.Байрона, П.Б.Шеллі.</p> <p>“По дорозі в Казку” О.Олеся і “Мойсей” І.Франка.</p> <p>Перегуки з творчістю М.Метерлінка, Г.Гауптмана, Г.Ібсена, М.Горького (ранній період)</p>

	<p>між духовністю, мрією і жорстокістю. ТЛ: драматичний етюд.</p>	<p>питання: “Казка життя людства – вимисел чи реальність?”. Порівняти драматичний етюд “По дорозі в Казку” і поему “Мойсей” І.Франка. Вміти висловити власні міркування з приводу порушених у творі проблем (лідерства, шляхів успішного досягнення мети). Вивчити напам’ять: одну з поезій (на вибір). <i>Розуміння, що свобода і незалежність особистості є обов’язковою умовою творчості митця. Усвідомлення того, що любов до рідного краю – джерело творчої наснаги. Усвідомлення мрії як прагнення людини жити краще, спонуки до активної діяльності. Осмислення благородства вчинків, які здійснюються заради щастя людей.</i></p>	<p>(зарубіжна література). Ідеї філософії Ф.Ніцше.</p>
<p>2</p>	<p>Володимир Винниченко “Момент” Життя і творчість, громадська і політична діяльність. Прозові і драматичні твори. Мала проза: ідейно-стильові особливості збірки “Краса і сила”. Перший український науково-фантастичний роман “Сонячна машина”. Популярність Винниченка-драматурга на світовій сцені. Новела “Момент”. Поєднання в ній реалістичного змалювання дійсності і філософського підтексту (плинність життя, щастя людини, мить – частинка вічності тощо). Образ Панни -- втілення ідеї вічної жіночності, краси. Імпресіонізм новели. Значення літературно-художньої спадщини В.Винниченка. ТЛ: неореалізм, психологічна драма.</p>	<p>Знати основні моменти життєвого і творчого шляху письменника, про його громадську та політичну діяльність. Знати зміст, тематику й проблематику новели “Момент”. Вміти розкрити філософський підтекст новели. Схарактеризувати образ Панни, роль героя-оповідача. Вміти аргументовано передати власні роздуми, судження про миттєве і вічне, сенс життя, щастя людини. Вміти розкрити імпресіоністичну поетику твору. Висловлювати свої судження про актуальність для нашого часу порушених письменником проблем, аргументувати їх прикладами з тексту. Вміти означити місце В.Винниченка в українській та світовій літературах. Працювати з допоміжними літературно-критичними статтями, користуватися довідниками і словниками. <i>Усвідомлення художнього слова як увічного</i></p>	<p>Науково-фантастичний роман у світовій літературі (О.Толстой, Г.Уеллс, Р.Бредбері, С.Лем) і “Сонячна машина”. Західноєвропейський і російський модернізм (Г.Ібсен, М.Метерлінк, Г.Гауптман, А.Чехов) (зарубіжна література).</p>

		<i>для поколінь досвіду життя людини, її думок, переживань, театру як школи виховання почуттів.</i>	
2	Література рідного краю Ознайомлення з художніми творами митців рідного краю (відповідно до вікових зацікавлень десятикласників).	Вміти самостійно характеризувати твори письменників-земляків, висловлювати свої судження про них. Самостійно готувати реферати про їхню творчість, виголошувати доповіді.	

11 КЛАС

(35 год., 1 год. на тиждень)

Текстуальне вивчення – 31 год.

Література рідного краю – 2 год.

Позакласне читання – 2 год.

<i>Кіл-ть годин</i>	<i>Зміст навчального матеріалу</i>	<i>Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</i>	<i>Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки</i>
1	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1920-1930 рр. ВСТУП Складні суспільно-історичні умови розвитку української літератури ХХ ст., основні стильові напрями (модернізм, соцреалізм, постмодернізм). Українська література ХХ ст. як новий етап в історії культури. Актуалізація проблем: митець і влада, свобода творчості. Стильове розмаїття мистецтва 1920-х років. Поняття “розстріляне відродження”, домінування соцреалістичної естетики в 1930-ті роки. ТЛ: “розстріляне відродження”.	Знати про історичні та суспільні умови розвитку літератури в ХХ ст., основні напрями, стильове розмаїття мистецтва 1920-х років. Пригадати імена і твори письменників ХХ ст., що вивчалися раніше. Вміти користуватися довідковими виданнями і словниками. Називати основні літературні організації, угруповання 1920-х років. Знати і вміти розповідати про масові репресії письменників в 1930-ті роки, втручання влади в мистецький процес. Вміти пояснювати поняття “розстріляного відродження”. <i>Розвиток допитливості, вміння шукати необхідну інформацію.</i>	Живопис 1910-1930-х років. Зарубіжна література цього періоду.
	ПОЕЗІЯ Провідна роль поезії у 20-ті роки. Потужне ліричне самовираження, емоційне переживання	Розуміти основні тенденції української поезії 1920-х років, її “вітаїстичність”, вміти це пояснити. Називати провідних поетів 1920-х	Творчість поетів Ш.Бодлера, Т.С.Еліота, Р.М. Рільке, П.Верлена,

1	<p>пореволюційної епохи, її духовних катаклізмів.</p> <p>Павло Тичина</p> <p>“Арфами, арфами...”, “О панно Інно...”, “Ви знаєте, як липа шелестить...”</p> <p>Найбільший модерніст 20-х років. Звернення до “вічних” тем, культура віршування, потужне ліричне “Я” як символ нової людини, життєствердний пафос, поєднання тенденцій символізму, неоромантизму, експресіонізму, імпресіонізму. Феномен “кларнетизму”. Наскрізна оптимістична тональність, життєствердна настроєвість (зб. «Сонячні кларнети»).</p> <p>ТЛ: вітаїстичність, експресіонізм, кларнетизм.</p>	<p>років. Розвивати навички аналізу ліричних творів. Знати і вміти розповідати про трагізм творчої долі П.Тичини. Називати його ранні збірки. Характеризувати основні мотиви і стильові тенденції ранньої творчості. Розвивати навички аналізу поезій, виділення основних мотивів, особливих ознак індивідуального стилю. Вміти давати власну оцінку творчості П.Тичини. Вивчити напам’ять: “Арфами, арфами...”, “О панно Інно...”</p> <p><i>Розвиток естетичного смаку, культури образного бачення.</i></p> <p><i>Осмислення зв’язку внутрішньої свободи митця з процесом його творчості.</i></p>	<p>А.Рембо; художників М.Жука, А.Петрицького, В. і Ф. Кричевських та ін. Малярські роботи П.Тичини, музика в його житті. Музика Б.Фільца, М.Вериківського, П.Синиці, Г.Ляшенка та ін. на слова П.Тичини.</p>
1	<p>Група «неокласики». Микола Зеров збірка «Камена» (оглядово), Максим Рильський (“Молюсь і вірю...”, “Солодкий світ!..”)</p> <p>Група “неокласиків». Їхнє творче кредо, орієнтація на традицію, класичну форму вірша. Приналежність до групи М. Зерова, М.Рильського. Різногранний творчий шлях митців. Філософічність, афористичність їхньої лірики. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі, вітаїзм, сповідальність.</p> <p>ТЛ: філософічність, сонет.</p>	<p>Знати про групу і творчість “неокласиків”. Основне з творчих біографій М. Зерова й М.Рильського.</p> <p>Розвивати вміння виразно й усвідомлено читати, аналізувати поезії. Розвивати навички визначення основних ознак індивідуального почерку, провідних мотивів і настроїв. Вміти пояснювати смислову і настроєву значущість деталі, образу. Висловлювати власні думки з приводу поетичної майстерності, філософічності поетичного самовираження М. Зерова й М. Рильського. Вивчити напам’ять: одну з поезій (на вибір).</p> <p><i>Розвиток відчуття естетики поетичного образу, урівноваженості і філософської самозаглибленості при зіткненні з життєвими проблемами.</i></p>	<p>Традиція Ш.Бодлера, А.Рембо, П.Верлена.</p>
1	<p>Євген Плужник</p> <p>“Для вас, історики майбутні...”, «Вчись у природи творчого спокою...”, “Ніч... а човен – як срібний птах!..”</p>	<p>Знати творчу біографію Є.Плужника, про його основні твори. Розповідати про поета, його трагічну долю. Аналізувати вірші, виділяти основні мотиви, настрої, визначати роль у них</p>	<p>Герметична поезія В.Свідзінського. Імпресіонізм в українському живописі 20-</p>

	<p>Один із провідних поетів “розстріляного відродження”. “Громадянський інтим”, сповідальність, ліричність, філософічність лірики. Урівноваженість душевного стану ліричного героя, мотив туги за минулістю краси, гармонією світу і людини, мить і вічність у чуттєвому вираженні.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про ліричного героя.</p>	<p>метафори та інших художніх засобів. Вміти порівнювати його поезії з поезіями М.Рильського, П.Тичини, визначати спільне і відмінне. Обмірковувати і висловлювати власні судження з приводу втрати душевної гармонії та способів її повернення.</p> <p>Вивчити напам’ять: одну з поезій (на вибір).</p> <p><i>Усвідомлення зовнішнього спокою, урівноваженості як ознак душевного стоїцизму, опірності неприйнятливим життєвим обставинам. Розвиток уміння сприймати явища, події у зіставленні, порівнювати їх.</i></p>	<p>х років (П.Нілус, Д.Бурлюк, М.Бурачек, О.Мурашко та ін.) (образотворче мистецтво).</p>
1	<p style="text-align: center;">ПРОЗА</p> <p>Жанрово-стильове розмаїття. Нові теми, проблеми. Часткова ідеологічна заангажованість, її експериментаторські модерністичні пошуки, опертя на європейські традиції. Зв’язок із поезією.</p> <p style="text-align: center;">Микола Хвильовий (М. Фітільов) “Я (Романтика)”</p> <p>Життєвий і творчий шлях. Провідна роль у літературному житті 1920-х рр. Романтичність світобачення. Участь у ВАПЛІТЕ, у проведенні дискусії 1925-1928 рр. Тематичне і стильове розмаїття його прози. “Я (Романтика)” — новела про добро і зло в житті та в душі. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і обов’язком.</p>	<p>Знати про розвиток української прози 20-х років, її представників.</p> <p>Розповідати біографію М.Хвильового, про його провідну роль у літературному житті 1920-х років. Розглядати зміст творів, вміти аналізувати їх. Визначати стильові особливості, проблеми. Пояснювати присвяту до новели, символічність образу матері, проблему вибору героя. Вміти визначати жанр твору, відрізнити реальне і уявне в ньому, характеризувати образ ліричного “Я”.</p> <p><i>Усвідомлення переваги гуманізму над будь-якими ідеологіями, складності морально-етичного вибору, вміння передбачити його наслідки.</i></p>	<p>Типологічний зв’язок та вплив прози К.Гамсуна, М.Пруста, С.Пшибишевського.</p> <p>Вплив Ф.Достоевського, А.Белого, Б.Пільяка, Максима Горького, французького модернізму на М.Хвильового (зарубіжна література).</p>
1	<p style="text-align: center;">Григорій Косинка (Г. Стрілець) “В житах”</p> <p>Трагічна доля митця. Змалювання строкатої картини життя крізь призму долі й душі людини. Перевага імпресіонізму в стильовій палітрі. “В житах” -- зупинена мить, пошуки порушеної гармонії. Вітаїстичний пафос, імпресіоністична настроєвість.</p>	<p>Знати творчу біографію прозаїка. Розуміти позаідеологічність його творів, психологізм художньої деталі. Розвивати вміння переказувати сюжет новели, коментувати її зміст, визначати основні мотиви, коментувати показ переваги загальнолюдського над класово-ідеологічним. Вміти виокремлювати й коментувати зорові й слухові образи, художні деталі.</p>	<p>Традиція В.Стефаніка, В.Винниченка. Вплив К.Гамсуна.</p> <p>Український малярський імпресіонізм 1920-х років (М.Бурачек, О.Мурашко та ін.).</p>

	ТЛ: поглиблення поняття про імпресіонізм.	<i>Прагнення гармонії душі і світу. Розуміння великої сили синівських почуттів.</i>	
2	<p>Юрій Яновський “Подвійне коло”, “Дитинство”, “Шаланда в морі” (з роману “Вершники”)</p> <p>Творча біографія митця. Романтичність світовідчуття і стилю в ранній творчості. Роман у новелах “Вершники” як «реабілітаційний двійник» «Чотирьох шабель». Умовність зображення (“Подвійне коло”), ідея протиставлення загальнолюдських вартостей класовим. Проблема розпаду роду, родини як трагедія народу. Ідея нетлінної вартості національних основ буття, спадковості поколінь, духовної пам’яті (“Дитинство”). Утвердження високих загальнолюдських ідеалів вірності й кохання, відданості громадянському обов’язку (“Шаланда в морі”).</p> <p>ТЛ: роман у новелах, художній час і простір, умовність зображення.</p>	<p>Знати творчу біографію письменника, про його найосновніші твори. Знати зміст творів, переказувати окремі епізоди. Розвивати навички аналізу текстів. Шліфувати вміння пояснювати художні засоби (відшукувати реалістичне й умовне зображення, елементи фольклору, поетичні прийоми в епічному описі), “відкритість” фіналу (новели). Висловлювати своє ставлення до проблеми збереження своїх коренів, небезпеки їхньої втрати.</p> <p><i>Усвідомлення важливості збереження родових, родинних зв’язків, духовного оперття на вселюдські, гуманістичні цінності.</i></p>	<p>Ю.Яновський і М.Хвильовий.</p> <p>Вплив європейського неоромантизму (Р.Кіплінг, Джек Лондон, Дж.Конрад) (зарубіжна література).</p> <p>Типологічна спорідненість із поетикою українського народного епосу.</p>
1	<p>Валер’ян Підмогильний “Місто”</p> <p>Автор інтелектуально-психологічної прози, перекладач. Інтерпретація світового мотиву підкорення людиною міста, самоутвердження. Зображення “цілісної” людини: в єдності біологічного, духовного, соціального.</p> <p>ТЛ: екзистенціалізм, маргінальність, психологізм, іронія.</p>	<p>Знати найосновніші події творчої біографії, про трагічну загибель митця. Розуміти вплив цивілізаційних процесів на людину, психологічну мотивацію вчинків Степана Радченка та інших дійових осіб, іронічність авторської оповіді. Характеризувати маргінальний образ українського інтелігента. Вміти аналізувати світоглядну і психологічну еволюцію його характеру, пояснювати роль жіночих образів у романі. Висловлювати власну думку про способи самоствердження людини.</p> <p><i>Усвідомлення моральних, психологічних аспектів самоствердження людини.</i></p>	<p>Вплив А.Франса, Г.Флобера, Гі де Мопассана, Оноре де Бальзака (зарубіжна література).</p> <p>Філософія Ф.Ніцше, А.Шопенгауера, С.К’єркегора.</p>
1	Остап Вишня (Павло Губенко)	Розуміти, що гумор – одна з провідних рис	«Записки мисливця»

	<p>“Моя автобіографія”, “Сом”, “Як варити і їсти суп із дикої качки”, «Зенітка»</p> <p>Трагічна творча доля українського гумориста, велика популярність і значення його усмішок у 1920-ті роки. Оптимізм, любов до природи, людини, м’який гумор як риси індивідуального почерку Остапа Вишні.</p> <p>ТЛ: усмішка.</p>	<p>характеру українців. Знати про гумористичну, сатирично-викривальну традицію української літератури (фольклор, С.Руданський, Л.Глібов, І.Нечуй-Левицький, І.Карпенко-Карий, В.Самійленко). Вміти аналізувати усмішки, художні засоби (портрет, пейзаж, засоби характеротворення, використання народних прикмет, прислів’їв, приказок). Порівнювати мисливські усмішки з пейзажними описами в інших творах.</p> <p>Виконання творчої роботи з вираженням власної оцінки прозового твору.</p> <p><i>Усвідомлення оптимістичної ролі гумору в житті людини. Розвиток самокритичності, спроможності проводити доречні аналогії.</i></p>	І.Тургенєва.
2	<p>ДРАМАТУРГІЯ</p> <p>Розвиток театру (“Березіль” Леся Курбаса, Харківський театр ім. І.Франка), драматургії 1920–1930 рр. (від ідеологічних агіток до психологічної драми). П’єси В.Винниченка, М.Куліша, І.Дніпровського, І.Кочерги, Я.Мамонтова на перетині традицій “корифеїв”, зарубіжної класики і модерної драматургії.</p> <p>Іван Кочерга «Свіччине весілля». Життєвий і творчий шлях митця. Драматургічна майстерність автора у створенні характерів. Сценічне втілення.</p> <p>ТЛ: драматична поема.</p>	<p>Розуміти особливості розвитку драматургії й театру 1920-х років. Вміти розповісти про це. Вміти орієнтуватися в допоміжних матеріалах з історії культури. Вміти проводити аналогії з іншими явищами культури.</p> <p>Знати і вміти розповісти творчу біографію драматурга. Знати і розуміти зміст драматичної поеми. Аналізувати твір, визначати і коментувати проблеми, порушені в ній, характеризувати образи дійових осіб. Обговорювати актуальність проблем, порушених у п’єсах І. Кочерги.</p>	<p>Театр 20-30-х років.</p> <p>Спорідненість із драматургією Г.Ібсена, Б.Шоу, Б.Брехта (зарубіжна література).</p>
1	<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ. (огляд)</p> <p>Богдан-Ігор Антонич “Автопортрет”, “Вишні”, “Зелена євангелія”, “Дороги”, “Різдво”</p> <p>Життя і творчість. Аполітичність, наскрізна життєствердність, метафоричність і міфологізм поезій. Поєднання язичницьких мотивів із</p>	<p>Знати, вміти розповісти про творчий шлях митця. Розвиток уміння давати загальну характеристику творчості. Виразно і усвідомлено читати поезії. Шліфувати вміння визначати головні мотиви, ідеї, коментувати їх, давати власну оцінку. Пояснювати роль народнопісенних тропів у “Вишнях”, специфіку пейзажу, символіку образів</p>	<p>Традиції В.Вітмена, Р.Тагора, Р.-М.Рільке.</p> <p>Творчість раннього П.Тичини.</p>

	<p>християнськими; міфологічність образу, екзотика лемківського краю в контексті вселюдських мотивів. ТЛ: міфологізм, асоціативність.</p>	<p>(“Дороги”). Вивчити напам’ять 1 вірш (на вибір) <i>Розвиток уміння знаходити необхідну інформацію, порівнювати і співставляти різні явища, сприймати і розуміти естетику образного слова, його значення для розвитку загального естетичного смаку, естетичної розвиненості людини. Усвідомлення європейської єдності естетичних цінностей із морально-етичними.</i></p>	
3	<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1940–1950 рр. Участь українських письменників у Великій Вітчизняній війні. Активізація патріотичної тематики, героїчного пафосу, посилення філософічності в літературі цього періоду. Олександр Довженко “Україна в огні”, «Зачарована Десна» Відомий у світі кінорежисер, засновник поетичного кіно. Романтичне світобачення. Соцреалістичний канон і новаторський естетичний пошук. Національні та загальнолюдські проблеми. Поєднання лірико-романтичного, виражального начала з публіцистикою, доля народу крізь призму авторського бачення й оцінки подій Великої Вітчизняної війни (“Україна в огні”). Історія написання «Зачарованої Десни», автобіографічна основа, сповідальність оповіді. Поєднання минулого і сучасного. Два ліричні герої: малий Сашко і зріла людина. Морально-етичні проблеми, порушені в кіноповісті. ТЛ: кіноповість, публіцистичність.</p>	<p>Знати про літературу воєнного і повоєнного періоду. Користуватися довідковими виданнями, енциклопедіями. <i>Розвиток уміння знаходити необхідну інформацію і творчо, компетентно її використовувати.</i> Знати творчу біографію митця, розуміти її трагізм. Знати тексти творів, розуміти особливості жанру кіноповісті, специфіку публіцистичного тексту. Вміти розповідати про Довженка-кінорежисера, основні події його творчого життя. Переказувати історію написання та опублікування “України в огні”. Вдумливо читати текст, коментувати найосновніші фрагменти, публіцистичні відступи. Шліфувати вміння виокремлювати провідні мотиви, проблеми, обговорювати їх з позицій сьогодення, дискутувати про їхню актуальність. Коментувати текст «Зачарованої Десни», визначати основні теми й мотиви, характеризувати образи-персонажі. Вміти пояснити роль пейзажу та засобів індивідуалізації героїв. Висловлювати власні міркування про творчу спадщину митця.</p>	<p>Події Великої Вітчизняної війни на території України (історія Вітчизни). Велика Вітчизняна війна в зарубіжній і українській літературі (Г.Белль, О.Твардовський, Г.Тютюнник та ін.). Автопортрет О. Довженка періоду війни (образотворче мистецтво).</p>

		<i>Розвиток уміння сприймати життєві явища, події, людей у контексті загальнолюдських понять і цінностей, розуміти взаємозв'язок конкретного із загальним..</i>	
	<p align="center">УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА другої половини XX – початку XXI ст.</p> <p align="center">ВСТУП</p> <p>Українська література у другій половині XX ст. Спроба подолати канони соцреалізму. “Закулісний” розвиток модернізму, опозиційні прояви різних стильових тенденцій.</p> <p>Явище “шістдесятництва”, нью-йоркська група, постшістдесятники, українська “хімерна проза”. Пошукове розмаїття сучасної літератури. Тенденції постмодернізму.</p> <p>ТЛ: соцреалізм, модернізм (повторення) і постмодернізм.</p>	<p>Знати і розуміти найголовніші тенденції розвитку української літератури в другій половині XX – початку XXI ст. Вміти користуватися довідковою інформацією, словниками тощо.</p> <p><i>Вміння робити узагальнюючі висновки на основі зібраної інформації.</i></p>	Україна у другій половині XX ст.
2	<p align="center">ПОЕТИ-ШІСТДЕСЯТНИКИ</p> <p>Нова хвиля відродження української літератури на початку 60-х років. “Шістдесятництво” як явище культурологічне і соціальне. Його зв'язок із дисидентським рухом. Ідейно-стильове розмаїття, тематична і формотворча новизна.</p> <p align="center">Василь Симоненко</p> <p align="center">«Я...», «Ти знаєш, що ти - людина»</p> <p>Творча біографія митця (“витель молоді української поезії”). Традиційність його лірики. Громадянський вибір поета. Мотиви неповторності особистості, самоствердження людини у складному сучасному світі, її самодостатність і самоцінність.</p> <p>ТЛ: віршові розміри (повторення).</p> <p align="center">Дмитро Павличко “Два кольори”</p> <p>Основні відомості про поета, перекладача. Рубаї. Сонетна творчість поета.</p>	<p>Розуміти зв'язок українського дисидентського руху з явищем “шістдесятництва”. Вміти з'ясувати зв'язок світогляду із творчістю. Називати поетів-шістдесятників. Вміти давати загальну характеристику їхньої творчості. Користуватися додатковою літературою. Розповідати про В. Симоненка. Пригадати його твори, вивчені раніше. Характеризувати стильові особливості поезії, визначати і вміти прокоментувати основні мотиви. Дискутувати про громадянські, особистісні мотиви, порушені у творах.</p> <p>Вивчити напам'ять: одну з поезій (на вибір).</p> <p><i>Формування власної думки про порушені у творах мотиви, проблеми. Формування життєвої позиції. Розвиток уміння її відстоювати. Шліфування навичок аргументованого,</i></p>	<p>Дисидентський рух 1960-х років (історія Вітчизни). Композитори Л.Грабовський, В.Губа, В.Сильвестров; художники А.Горська, О.Заливаха, Л.Семикіна, Г.Севрук, В.Зарецький, І.Марчук, актори І.Миколайчук, Б.Ступка, Л.Кадирова; режисери С.Параджанов, Л.Танюк, К.Муратова, Л.Осика, М.Ільєнко.</p>

	<p>Пісня «Два кольори», яка стала народною. ТЛ: рубаї, сонет</p> <p style="text-align: center;">Іван Драч “Балада про соняшник”</p> <p>Невтомний шукач нового змісту і нової форми в поезії. Переосмислення жанру балади. “Балада про соняшник” – поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості. Символічність образу соняшника, сонця.</p> <p>ТЛ: балада (повторення)</p> <p style="text-align: center;">Микола Вінграновський “Сеньорито акаціє, добрий вечір...”</p> <p>Коротко про поета, прозаїка, кіномитця. Учень О.Довженка. Вселюдські мотиви крізь призму “інтимного самозосередження”. Вируюча пристрасть, несподівана асоціативність, буйна фантазія, образна деталь поезії. Інтимна лірика митця. Збірка інтимної лірики “Цю жінку я люблю”.</p>	<p><i>толерантного ведення дискусії</i> Знати найосновніші відомості про миття, вміти про них узагальнено розповісти. . Пояснити популярність пісенної лірики поета. Вивчити напам’ять: «Два кольори».</p> <p><i>Розвиток естетичного смаку, відчуття краси форми і змістової глибини поетичного образу.</i> Знати основні відомості про творчість поета. Згадати основні ознаки жанру балади, вміти порівняти її класичний вірець із баладою І.Драча. Шліфувати вміння аналізу поетичного твору. Пояснювати власне розуміння образів-символів поезій.</p> <p><i>Усвідомлення філософських категорій доброти, широти світогляду і світосприйняття, моральних переваг творчої, душевно щедрої людини.</i> Знати найосновніші відомості про творчу спадщину митця. Вміти схарактеризувати ідейно-стильові особливості його поезій. Виділяти і пояснювати засоби поетичної мови, визначати віршовий розмір. Відшукувати образну деталь, пояснювати її роль. Висловлювати власне ставлення до розглянутої поезії. Вивчити напам’ять вірш. <i>Усвідомлення специфіки ліричного самовираження творчою людиною, великого значення почуття любові в житті людини.</i> <i>Розвиток асоціативного мислення.</i></p>	<p>Живопис і музика М.Чурльоніса.</p> <p>Пісні О.Білаша, З.Слободян, Л. Дичко та ін. на слова Д.Павличка (музичне мистецтво).</p> <p>Західноєвропейський модернізм (зарубіжна література).</p>
3	<p style="text-align: center;">Ліна Костенко “Страшні слова, коли вони мовчать...”, , “Хай буде легко. Дотиком пера...”, «Я вранці голос горлиці люблю...», “Недумано, негадано...”,</p>	<p>Знати про життя і твори Ліни Костенко. Вміти схарактеризувати її у порівнянні з іншими поетами. Закріплювати навички аналізу ліричного твору, його образної системи,</p>	<p>Музика З.Слободян, О.Богомолець на слова Л.Костенко.</p>

	<p align="center">“Маруся Чурай”</p> <p>Творчий шлях. Особливості індивідуального стилю (філософічність, історизм мислення, традиційність, інтелектуалізм, публіцистичність). “Страшні слова, коли вони мовчать” – ліричний роздум про значення слова в житті людини, суть мистецтва. Інтимна лірика як спонука до роздумів про суть кохання. Її сповідальність. Пейзажна і філософська лірика. Історико-фольклорна основа історичного роману у віршах “Маруся Чурай”. Духовне життя нації крізь призму нещасливого кохання. Центральні проблеми: митець і суспільство, індивідуальна свобода людини.</p> <p>ТЛ: роман у віршах, образи-архетипи.</p>	<p>художніх засобів – аналізуючи твори поетеси, виділяючи в них провідні мотиви.</p> <p>Вміти визначати жанр “Марусі Чурай”, історично-фольклорну основу твору.</p> <p>Коментувати особливості сюжету, композиції.</p> <p>Словесно створювати образний портрет Марусі.</p> <p>Порівнювати цей образ з іншими, спираючись на приклади з тексту. Висловлювати своє ставлення до вчинків героїні, її морального вибору.</p> <p>Виконувати творчу роботу з вираженням власного ставлення до поезії.</p> <p>Вивчити напам’ять: один вірш, уривок з роману «Маруся Чурай» (на вибір).</p> <p><i>Виховання почуття відповідальності за вчинки, усвідомлення права на власний моральний вибір. Розвиток духовних якостей.</i></p>	<p>Доба козаччини, Хмельниччини (історія Вітчизни).</p> <p>Пісні Марусі Чурай (повторення вивченого в попередніх класах).</p>
1	<p align="center">Василь Стус</p> <p>“Мені зоря сіяла нині вранці...”, “О земле втрачена, явися...”, “Як добре те, що смерті не боюсь я...”</p> <p>Загальний огляд творчості. Узагальнені образи крізь призму індивідуальної долі. Основні тематично-проблемні лінії: душа людини “перед вічністю високого неба” (відчуження від світу, проблема вибору, стан трагічної самотності і активної дії, формування себе). Поезія Стуса – зразок “стоїчної” поезії у світовій ліриці.</p> <p>ТЛ: метафора (поглиблено).</p>	<p>Знати трагічну долю поета. Вміти схарактеризувати його творчість: визначати провідні мотиви, ідеї, аналізувати образи-символи. Самостійно аналізувати вірші поета, висловлювати власні роздуми з приводу порушених у них проблем.</p> <p>Вивчити напам’ять: “Як добре те, що смерті не боюсь я” .</p> <p><i>Виховання рис “стойцизму”, активної життєвої позиції. Усвідомлення понять честі, людської гідності, мужності, сили духу .</i></p>	<p>Поезія Р.-М.Рільке, Т.Еліота, Г.Лорки, Б.Пастернака, М.Цветаєвої (зарубіжна література).</p>
1	<p align="center">ПРОЗА другої половини ХХ ст.</p> <p>Інтенсивний розвиток української прози (твори В.Дрозда, Є.Гуцала, В.Шевчука, Гр.Тютюнника, А.Дімарова, О.Гончара, П.Загребельного та ін.). Її новаторські особливості. Тематичне й жанрове розмаїття.</p>	<p>Мати уявлення про українську прозу другої половини ХХ ст.</p> <p>Вміти схарактеризувати життя і творчість О.Гончара.</p> <p>Вміти проаналізувати епічний твір, визначати новелістичний жанр, виділяти провідні ідеї,</p>	<p>Живопис К.Білокур (образотворче мистецтво).</p>

1	<p align="center">Олесь Гончар “За мить щастя”</p> <p>Загальна характеристика доробку О.Гончара - романтика. Творчий злет у 60-ті роки. Краса і сила кохання як матеріал художнього осмислення. Узагальнений образ миті життя, філософія миті щастя людини (“За мить щастя”)</p> <p>ТЛ: новела, роман.</p>	<p>образи, розкривати їх, спираючись на текст. Визначити основний пафос новел. Самостійно і вдумливо прочитати тексти, відшукуючи і пояснюючи в них роль кольорової гами, прояви романтичного в стильовій палітрі.</p> <p><i>Усвідомлення філософської сутності щастя людини, його відносності і короткочасності.</i></p> <p><i>Усвідомлення небезпеки цивілізаційних процесів, здатності сучасної людини зберегти в собі свою сутність, свої почуття.</i></p>	
1	<p align="center">Григор Тютюнник “Три зозулі з поклоном”</p> <p>Коротко про письменника. “Вічна” тема “любовного трикутника” в новітній інтерпретації. Образ любові як втілення високої християнської цінності, яка вивисує людину над прагматичною буденністю, очищає її душу. Зміщення часових площин як художній засіб. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї.</p> <p>ТЛ: художня деталь (поглиблено).</p>	<p>Знати найголовніші відомості про письменника. Пригадати його твори, вивчені раніше. Розвивати навички визначення теми твору, його жанру, визначення провідної думки, аналізу образів, художніх засобів, особливостей композиції. Висловлювати власні роздуми про поведінку героїв і проблеми, порушені в новелі.</p> <p><i>Виховання краси почуттів, християнських взаємин між людьми. Усвідомлення високого сенсу почуття любові, вміння берегти її і цінувати.</i></p>	Твори Гр. Тютюнника, вивчені в попередніх класах («Дивак», «Климко» та ін.).
1	<p align="center">УКРАЇНСЬКА ІСТОРИЧНА ПРОЗА</p> <p>Історичні твори З.Тулуб, П.Загребельного, Р.Іваничука, Ю.Мушкетика, І.Білика та ін.</p> <p align="center">П. Загребельний “Диво” (скорочено)</p> <p>Коротко про письменника. Загальна характеристика історичної прози. Історична основа й художній вимисел у романі “Диво”. Софія Київська як історична пам’ятка та художній символ. Образ Сивоока (проблема творчого начала в людині, свободоловства, людської гідності). Князь Ярослав</p>	<p>Розуміти складні історичні умови розвитку жанру історичної романістики. Називати найвідоміші взірці української історичної прози. Самостійно прочитати роман, знати його зміст. Характеризувати особливості його композиції, вміти відділити історичну достовірність і художній домисел. Шліфувати вміння аналізу образів-персонажів, розшифровувати їхній ідейний зміст. Вміти розглядати порушені проблеми крізь призму образів-персонажів. Вчитися обґрунтовувати власну думку прикладами з художнього тексту. Виконувати творчу роботу проблемного</p>	Софіївський собор у Києві (архітектура).

	Мудрий (проблема влади й людини). Наскрізнi проблеми: людина перед вибором, людина у процесi самопiзнання та самоствердження, людина-творець. ТЛ: iсторична правда i художнiй вимисел (повторення).	характеру. <i>Розвиток умiння бачити крiзь наскрiзнi проблеми твору власнi. Формування iнтересу до iсторичної романiстики.</i>	
1	СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (огляд) Iсторико-культурна картина лiтератури кiнця ХХ – початку ХХІ ст. (на шляху до нового вiдродження). Лiтературнi угруповання (Бу-Ба-Бу, “Нова дегенерацiя”, “Пропала грамота”, “ЛуГоСад” та iн.). Творчiсть Г. Пагутяк, О. Забужко, І. Римарука, В. Слапчука та iн. Утворення АУП (Асоцiацiї українських письменникiв). Лiтература елiтна i масова. Постмодернiзм як один iз художнiх напрямiв мистецтва 90-х рокiв, його риси. Сучаснi часописи та альманахи. ТЛ: постмодернiзм (повторення).	Розумiти i вмiти пояснити вияв постмодернiзму в українській художнiй лiтературi останнього часу. Запам’ятати її найвiдомiших представникiв. Засвоїти значення поняття постмодернiзму. <i>Формування сучасного погляду на свiт, людину в ньому.</i>	Й.Бродський, У.Еко, П.Зюскінд, Дж.Фаулз, М.Кундера, М.Павич та iн. (зарубiжна лiтература).
2	ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ Ознайомлення з письменниками-земляками та їхнiми творами.	Знати про письменникiв-землякiв та їхнi твори, прочитати вiрцi, висловлювати власну оцiнку. <i>Виховання шанобливого ставлення до людей творчих професiй.</i>	

НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Оцінювання усних відповідей учнів з української літератури

Оцінка «5». Ставиться учневі, який:

- виявляє глибокі знання і розуміння тексту твору, вміє пояснити взаємозв'язок подій, характери, вчинки героїв і роль художніх засобів у розкритті ідейно-естетичного змісту твору;
- здатний до оригінальних та творчих рішень різноманітних завдань;
- вміє користуватися теоретико-літературними знаннями та навичками розбору при аналізі художнього твору, самостійно оцінювати окремі літературні явища, виявляючи власну позицію щодо них;
- працює з різними джерелами інформації, систематизує та творчо використовує дібраний матеріал на підтвердження власного судження;
- вільно володіє монологічним (діалогічним) літературним мовленням;
- може допустити незначні помилки різного характеру, які сам же виправляє.

Оцінка «4». Ставиться учневі, який:

- дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й оцінка «5», але допускає деякі помилки, неточності, які сам виправляє після зауваження вчителя;
- виявляє знання і розуміння науково-теоретичного матеріалу та художнього тексту твору, уміє пояснити взаємозв'язок подій, характери, вчинки героїв і роль художніх засобів у розкритті ідейно-естетичного змісту твору, але може допускати неточності;
- під керівництвом учителя або за його зразком виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження власного судження;
- володіє монологічним (діалогічним) літературним мовленням на достатньому рівні, допускає окремі лексичні та граматичні помилки.

Оцінка «3». Ставиться учневі, який:

- знає і розуміє науково-теоретичний та художній текст не досить повно;
- розкриває взаємозв'язок основних подій, характери та вчинки героїв поверхово, не спираючись на текст твору;
- відтворює матеріал і наводить приклади з тексту за допомогою вчителя або учнів;
- має слабкі навички і вміння щодо ідейно-естетичного аналізу художніх творів;
- допускає помилки різного характеру в змісті відповіді;
- недостатньо володіє монологічним (діалогічним) літературним мовленням, виявляє до деякої міри обмежений словниковий запас.

Оцінка «2». Ставиться учневі, який:

- володіє літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння;
- уміє відтворити або охарактеризувати лише незначну частину науково-теоретичного або художнього тексту;
- не дає самостійного визначення науково-літературного поняття, не знає змісту художнього тексту;
- здійснює аналіз художнього твору дуже поверхово, обмежено надає відповідь;
- допускає суттєві помилки різного характеру у змісті відповіді, слабо володіє монологічним (діалогічним) літературним мовленням, лексика обмежена.

Оцінка «1». Ставиться учневі, який:

- виявляє науково-теоретичні знання та знання змісту художнього твору на елементарному рівні, називає лише якийсь окремий літературний факт або явище;
- не вміє пояснити поведінку і характери героїв, не робить літературознавчого аналізу художнього тексту;

- не володіє теоретико-літературними поняттями; -показує низький рівень монологічного (діалогічного) літературного мовлення;
- має дуже обмежений словниковий запас.

Види та кількість контрольних робіт

(1 година на тиждень)

Класи	10				11			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Семестри	I		II		I		II	
	<i>РІВЕНЬ СТАНДАРТУ, АКАДЕМІЧНИЙ (1 година на тиждень)</i>							
Чверті	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Тематичні контрольні роботи у формі:	1	1	2	1	1	1	2	1
контрольного класного твору;		1	1			1	1	
виконання контрольних робіт (тести, відповіді на питання, комбінована контрольна робота тощо)	1	-	1	1	1	-	1	1

*У таблиці подано мінімальну кількість обов'язкових контрольних робіт. У разі потреби учитель має право збільшувати кількість контрольних робіт. Педагог має право при плануванні самостійно розподіляти послідовність проведення тієї чи іншої форми контролю, т.т. спланувати, наприклад, проведення твору не в другій та третій чверті, а в першій та третій (головне, щоб співпадала кількість на рік).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Для додаткового (самостійного) читання:

10 клас

- І.Нечуй-Левицький. “Дві московки”, “Микола Джеря”, “Хмари”, “Над Чорним морем”.
- Панас Мирний. “Лихі люди”, “Повія”.
- І.Карпенко-Карий. “Хазяїн”, «Сава Чали», «Наймичка» .
- Б.Грінченко. Оповідання.
- І.Франко. “Перехресні стежки”, “Терен у носі”.
- М.Коцюбинський. “Сміх”, “Сон”, “Дебют”, “Хвала життю”, “На острові”, “Під мінаретами”.
- О.Кобилянська. “Людина”, “Царівна”, “Некультурна”, “Valse melancholique”, “Битва”, “У неділю рано зілля копала”.
- В.Стефаник. “Новина”, “Марія”, “Катруся”, “Святий вечір”.
- Леся Українка. Поезії, “Кассандра”, “Одержима”.
- М.Вороний. Поезії.
- О.Олесь. Поезії.
- В.Винниченко. “Раб краси”, “Чорна Пантера і Білий Ведмідь”, “Сонячна машина”, “Записки кирпатого Мефістофеля”.
- Я.Щоголев. Поезії.
- В.Самійленко. Поезії.
- О.Маковей. Оповідання.
- П.Карманський. Поезії.
- В.Пачовський. Поезії.
- С.Васильченко. “Талант”.
- С.Черкасенко. “Казка старого млина”.
- Г.Хоткевич. “Авірон”, “Камінна душа”.
- Р.Горак. “Тричі мені являлася любов”.

Р.Іваничук. «Шрами на скалі».
Н.Бічуя. «Біла вілла».
М. Олійник. «Дочка Прометея».
В. Суходольський. «Народна артистка».

11 клас

П.Тичина. «Ой не крийся, природо, не крийся», «Енгармонійне», «Скорбна мати», «Дума про трьох вітрів», «І Белий, і Блок», «Мадонно моя...», «Золотий гомін».
М.Зеров. Поезії, переклади.
В.Свідзинський. Поезії.
Є.Плужник. Поезії, «Галілей».
М.Бажан. «Гофманова ніч», «Сліпці», «Будівлі», «Нічні концерти».
М.Хвильовий. «Санаторійна зона», «Дорога й ластівка», «Сентиментальна історія», «Синій листопад», «Кіт у чоботях»
Ю.Яновський. «Голлівуд на березі Чорного моря», «Байгород», «Чотири шаблі».
В.Підмогильний. «Невеличка драма», «Повість без назви...».
Г.Косинка. «Серце», «Змовини», «Гармонія», «На золотих богів», «Місячний сміх», «Фавст».
М.Куліш. «Маклена Граса», «Патетична соната».
О. Довженко. «Земля», «Щоденник», «Ніч перед боєм».
Б.-І.Антонич. Поезії, «На другому березі».
І.Багряний. «Тигролови».
Т.Осьмачка. «Старший боярин», «Ротонда душогубців», «План до двору».
В.Симоненко. Поезії.
І.Драч. Поезії.
М.Вінграновський. Зб. «Цю жінку я люблю».
Д.Павличко. Зб. «Таємниця твого обличчя», «Покаянні псалми».
І.Жиленко. Поезії.
Л.Костенко. Поезії, «Сніг у Флоренції», «Дума про трьох братів неазовських».
О.Гончар. «Тронка», «Людина і зброя», «Модри Камень», «Глонка», «Собор», «Дума про тебе».
М.Стельмах. «Дума про тебе», «Чотири броди», «Правда і кривда».
Г.Тютюнник. Новели, оповідання.
І.Калинець. Поезії.
В.Стус. Поезії, листи.
В.Марченко. «Листи до матері».
В.Земляк. «Зелені млини».
В.Дрозд. «Спектакль», «Самотній вовк», «Листя землі».
Г.Тютюнник. «Вир».
Є.Гуцало. «Позичений чоловік», оповідання.
П.Загребельний. «Роксолана», «Я, Богдан (Сповідь у славі)».
В.Шевчук. «Дім на горі».
Р.Іваничук. «Черлене вино», «Журавлиний крик».
А.Дімаров. «Містечкові історії», «Ідол», «Його сім'я», «Прожити й розповісти».
Я. Стельмах «Синій автомобіль».
Є.Кононенко «Імітація», «Ностальгія», оповідання.
О.Коломієць «Фараони», «Дикий Ангел».

Підручники

10 клас

- 1 Авраменко О.М. **Українська література. Хрестоматія 10 клас.** – К.:Грамота, 2010, – 328с.
- 2 Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література: підручник для **10 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарт, академічний. – К.:Грамота, 2010, – 271с.
- 3 Борзенко О.І. Українська література: підручник для **10 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарт, академічний. – Х.:Ранок, 2012, – 768с.
- 4 Г. Ф. Семенюк, М. П. Ткачук, О. В. Слоньовська (та ін.) Українська література: підручник для **10 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарт, академічний. – К.:Грамота, 2010
- 5 Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Слоньовська О.В. Українська література: підручник для **10 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень профільний. – К.:Освіта, 2010, – 416с.
- 6 Семенюк Г.Ф., Хропко П. **Духовні криниці 10 клас частина 1** К.:Школяр, 2004, – 448с
- 7 Хропко П. Українська література: підручник для **10 класу** загальноосвітніх навчальних закладів – К.: Освіта, 1998, – 528с

11 клас

- 1 Борзенко О.І. **Українська література Джерела Хрестоматія 11 клас** Рівень стандарт, академічний. – Х.:Ранок, 2012, – 576с.
- 2 Борзенко О.І. Українська література: підручник для **11 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень профільний. – Х.:Ранок, 2011, - 880с.
- 3 Г. Ф. Семенюк, М. П. Ткачук, О. В. Слоньовська Українська література: підручник для **11 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарт, академічний. – К.:Освіта, 2011
- 4 Мовчан Р., Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література: підручник для **11 класу** загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарт, академічний. – К.:Грамота, 2011, - 352с.